

WŁOŚCIANIN

Pismo polityczno-społeczne, poświęcone sprawom oświatowym i gospodarczym ludu włościańskiego
Organ Polskiego Stronnictwa Ludowego, okręgu Wielkopolskiego.

„Włościanin” wychodzi 3 razy tygodniowo.
Abonament: Miesięcznie na pocztę z odno-
sz. niem do domu 450 mk. Miesięcznie pod
opaską 600 marek. — W Ameryce 1 dolar.
Pojedynczy numer kosztuje 30 mk.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 203 606 dla
Redakcji i Administracji „Włościanina”.

REDAKCJA I ADMIN. STRACJA

Poznań, ul. Kwiatowa 2.

— Telefon nr. 247. —

Redaktor: Józef Jurek.

los: nia Na stronie 6 łamowej za
eks: 60 — marek, w tekście 80 — marek
o: wiersza petytowego. (Przy kilkakrotnem
ogłoszeniu odpowiedni rabat.)
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada

Konto czekowe P. K. O. Nr. 203 604 dla
Sekretariatu Polskiego Stronnictwa Ludowego

O agitacji wyborczej myśli kilka.

Skończyły się wybory. Obywatel polski spełnił swój obowiązek jak mógł i umiał, w każdym razie okazał dużo dobrej woli. Wyrobienia politycznego jednak brak zupełnie, ogromna większość rozumie jak dzieci i umysły pierwotne szła na hasła krańcowe, wybierając między lewicą a prawicą. Nie rozumiały rzesze wyborcze, że „środek” „centrum” potrzebny jest w życiu parlamentarnym i że utworzenie tego „środka” jest niejako na kazem życia. Nawoływania w tym kierunku, głosy rozważli i rozumu politycznego okazały się dzwonami na głuchych, które dzwonią i dzwonią a nikogo nie budzą.

Wielu ludzi głosowało, nie dlatego by im do serca przemawiał program danego stronnictwa, ale dlatego że się obawia reakcji, a na 8-kę też wielu głosowało nie przez sympatię dla programu narodowo-demokratycznego, ale przez niechęć do lewicy.

Wybory przecież zwykle odbywają się i odbywać się powinny pod hasłem programu danego stronnictwa. Konia z rzędem temu kto wykaże program ósemki. Jej poglądem i hasłem wyborczym było wyszukiwanie wad u przeciwników, urabianie odpowiednio tych wad, jednym słowem robienie z igiel — widel. Ani jeden z mówców programowych nie mówił już o przeciwnych płatnych agitatorach nie przedstawiał programu „chiena”, nie wykreślni i wprost nieprawdopodobnymi kłamstwami chciał zdobyć sobie chwilowe zaufanie względnie głosy wyborców. Używanie takich choćby twierdzeń, że PSL idzie ręką w rękę z żydami — po zastanowieniu samemu ludowi musi wydawać się śmieszne, niestosowne i małe. „Chiena” wyzyskała chwilową sytuację wiedząc, że żyd dla chłopów jest czymś wsłownym, jest tą pijawką ssącą sok jego i zdaleka ucieka od niego. Nigdy też chłop nie robił interesów z żydem. Doskonale — bo za całą wioskę nawet nie jedną — czynił to pan dziedzic.

Zarzucała „Chiena” PSL, jakoby nie było chrześcijańskim. PSL, to kto? to lud — to włościanie, a kto jest najwerniejszym kościółowi? Wśród kogo przechowują się wszystkie tradycje i ceremonie religijne? Kto śpiewa koledy i pieśni wielkopostne? Lud polski, włościanin.

Po ciężkiej i żmudnej pracy cały dzień niedzielny spędzają na rozmowie z Bogiem, na modlitwie. PSL, nie tylko, że jest chrześcijańskie, ale katolickie, jest filarem kościoła. To też obecny Papież Pius XI specjalnie błogosławił lud polski przywódców tegoż ludu posła Wilosa i posła Dąbkiego. Naiwni chyba uwierzą, że PSL, to niedowiarki, to socjaliści jak powiadają agitolozzy. O działalności księży endeckich podczas agitacji wyborczej tylko wspomnę, to strach mię ogarnia kiedy czytam korespondencje wiejskie jakich metod używali w walce politycznej.

A to i „chienie” nie przyniesie na dłuższy okres zwycięstwa, a przyczynić się może co nie daj Boże, do osłabienia wśród wiernych tej wiary jaką im wprawił ojciec, a ca załom idzie i szacunku jaki lud żywi dla duchowieństwa.

Jednym postulatem jaki „Chiena” miała na usłach zawsze to narodowość, której to narodowości odmawia PSL. Zarzut, nad którym znowu rozwodzić się nie trzeba. Czy PSL, nie jest narodowym nie jest Polskiem? Czy wy włościanie, którzy należycie do PSL, nie czujecie się Polakami, bodaj czy nie lepszymi od owych żółtodziobów, nie mówiąc już o ich agitatorach, którzy pójdą tam gdzie więcej im zapłacą. Kto bronił Ojczyzny w czasie najazdu bolszewickiego — czy choć jeden z wybranych posłów? Owszem twierdzili, że Warszawa to zagranica, bronić jej nie będą, dopiero gdy do Poznania bolszewicy przyjdą dobiedzie my pochów — pewnie w Berlinie.

Kto bronił Ojczyzny — czy nie chłop i robotnik i inteligent z tych dwóch stanów wyrosły?

Znając te czule strony ludu naszego zagrali agitatorzy chienowi na nich doskonale w okresie wyborczym.

My PSL, stając do wyborów poszczycić się możemy tem, że szliśmy z programem, przedstawialiśmy to, co zamierzamy przeprowadzić, do czego zdążamy czego pragniemy i czego będziemy żądać od naszych przedstawicieli w przyszłym sejmie. Nic też dziwnego, że walka była zgola nierówna. My jednak nie liczymy na chwilowe efekty, praca nasza zamierzona na dłuższy okres czasu, jednym słowem wiemy czego chcemy, do czego zdążamy — mamy program.

To też nic dziwnego, że lud w naszym województwie politycznie nie wyrobiony dał się wziąć na lep tych kłamstw i szedł ślepo za głosem agitatorów chienowych — jak małe dziecko, któremu im

więcej świecące bawidelko się pokaże — tem więcej się cieszy, z tą tylko różnicą że „zajęcie” dziecka nikomu nie szkodzi a zaślepianie ludu, może mu przynieść szkody — a może i otworzy oczy.

J. M.

Parlamentaryzm.

Osią całego życia państwowego jest w państwie konstytucyjnym sejm, zwany inaczej parlamentem, radą państwa, skubszczyzną, stortingiem itd. Różnie je narody u siebie nazywają, ale treść i sposób działania jest w tych wszystkich parlamentach podobny. Parlamenty, lub sejmy ujmują w państwach władzę prawodawczą i konstytucyjną. Bez zgody parlamentu żadne prawo nie jest ważne. Co więcej, parlament ma olbrzymi wpływ na władzę wykonawczą, to jest ministrów i panującego. Ministrowie rządzą bez zgody większości parlamentu nie mogli nawet tam, gdzie nie było odpowiedzialności ministrów, np. do niedawna w Rzeszy niemieckiej i Austrii.

Parlament ma bowiem w tym najważniejszą siłę, że może odmówić rządowi, któremu nie ufa, zatwierdzenia dochodów i wydatków państwowych, czyli budżetu. A bez pieniędzy żaden rząd rządzić nie potrafi.

Wprawdzie panujący ma prawo parlament zawiesić lub rozwiązać i nawet, w niektórych państwach może własną mocą nakazać ściąganie podatków, ale nie wolno mu nowych podatków wprowadzać, ani też zwiększyć, a zebranych tą drogą pieniędzy nie wolno mu obracać na nowe rzeczy, które nie były przewidziane w poprzednim budżecie. Przytem takie odroczenie parlamentu, albo rozwiązanie go mści się bardzo, bo wprowadza w kraju zamieszanie i nieład, a łatwo przytem może doprowadzić do ruchów. To też panujący nawet w państwach, gdzie nie było odpowiedzialności ministrów wobec parlamentu, rzadko się uciekali do rządów bezparlamentarnych. Jedynie tylko w dawnej Austrii, wobec walk narodowościowych, takie rządy były częste.

W państwie prawdziwie demokratycznym, gdzie jest odpowiedzialność ministrów przed parlamentem, rządy, które nie mają poparcia większości posłów w sejmie, utrzymać się nie mogą. Muszą ustąpić. Parlament jest następnie instytucją kontrolującą wszelką działalność władzy wykonawczej. Zmusza ją do spr

wozdał, do rozciągania pieczy nad ludność, do karania każdego nadużycia urzędników państwowych itp. Parlament jest obroną uciskniętych, jest ucieczką po krzywdzonych.

Nie też dziwnego, że poszczególne warstwy narodu tak wielką wagę do parlamentu przywiązują. Łączą się one w partie i stronnictwa, aby mieć możność wybrania sobie jaknajwięcej obrońców i przedstawicieli, swoich dążeń.

Warstwy ludowe walczyły długo i usilnie o możność zdobycia rządów parlamentarnych.

Włożyły w tę sprawę wiele pracy i poświęcenia.

Wywalczyły też w końcu sobie parlament, który jest przedstawicielstwem narodu. Teraz walczą jeszcze w niejednym kraju o rozszerzenie praw na wszystkie warstwy narodu.

—O—

Gdzie leży przyczyna nędzy ludu.

Mała nasza gmina Gola w pow. jaro cińskim posiada 1200 morgów. Przy spi sie bydła należy 56 koni i 173 krowy, a więc na każde 20 morgów przypada 1 koń, a na 7 i pół morgi jedna krowa. Z tego płaci się 540 marek od konia i 100 marek od krowy — czyli że gmina płaci od koni 30 240 mk. i od krów 17 300 mk. razem 47 540 mk.

Dominium liczące 4 000 morgów posiada 40 koni, około 100 sztuk bydła, czyli że płaci od koni 20 800, od bydła 10 tys. mk. razem 30 800.

Różnica ogromna jest między wsią gospodarską a dworem. Przedewszystkiem 1) w podatku 2) w ilości bydła i koni, a co zatem idzie mięsie, mleko. Gdyby te 4 000 morgów rozparcelowano na gospodarstwa 100 morgowe miałoby dzie siatkę rodzin, zajęcie utrzymanie i wyżywienie, a sporo jeszcze dostałoby się miastom.

Gdyby dzierżawca dominium Gola (do bra Państwowej) hodował tyle co małorolni to zapłaciłby musiał od bydła 50 tys., a od koni 85 tys. razem 135 tysięcy a nie 30 800 mk. czyli że skarb Państwa traci na dominium 104 200 mk. a nie traci na innych podatkach?

Pozatem wieś żywi 55 rodzin tj. na każdą rodzinę przypada 22 morgi. Dominium żywi 32 rodziny to jest na każdą rodzinę 125 morgów, a więc każda morga chłopska żywi o 7 razy więcej aniżeli morga dworska. Dominium mogłoby wyżywić jeszcze 150 rodzin. Tymczasem cała moc ludzi musi szukać za granicą chleba po obcych progach, łulać się, za morze niejednokrotnie wyjeżdżać, tak jakby u nas pracy nie było. Kapitałiste pieniądze na spekul. przeznaczają zamiast rzucić je w przemysł, tworzyć warstwy pracy. Re formę rolną utracają obszarnicy — a cała moc powstańców, ochotników, którzy bronili Ojczyzny, inwalidzi czekają aż się ta Ojczyzna biedna nad nimi zmiłuje. Żołnierzowi polskiemu należy się ziemia; dobrami rządowymi obsłaniają się dzierżawcy a chłop, powstańca polski łaknie ziemi.

I. S.

—O—

Spokornie i potwarew.

Chłena zwróciła się do P. S. L. (Piast) z prośbą o stworzenie z nami większości sejmowej. Oczywiście że trzeba jakąś większość stworzyć. Chłena prosi. Ale zważcie, co powiedział Witos, gdy się do niego zwrócił panowie z prawicy: „Odybście — mówił Witos — mnie

postrzelili, tobym się może z choroby wylizał i moglibyśmy gadać. Ale zrobiliście z nas ludowców złodziei skarbu państwowego, odsadziliście naród od czci i wiary. I teraz chcecie z nami tak zwalczać, tak czarnymi jak diabli, bo tak głosiliście, razem siedzieć? Rany przez was zadawane nam podstępnie, iuczcziwie, z tyłu, niespodziewanie, są za głębokie, aby się o nich nie pamiętało.” Na tem rozmowa się skończyła. Zważcie sami! Jak nas obczerniano, jak nas szkalowano — a teraz proszą do sąsiedzkiej zgody. Niechaj dadzą dowody, że porzucili politykę oszczerstw i kłamstwa a wtedy dopiero niechaj do nas się zgłoszą.

—O—

Zniesienie podatku od przyrostu wartości.

Podatek od przyrostu wartości majątku był niejako konfiskatą, zabraniam czę ści majątku. A spółka to najczęściej mniejszych gospodarzy, którzy sprzedali gospodarstwa by kupić większe. Była to więc niejako kara za pilność i oszczędność.

Podatek taki jest szkodliwy i sprawiedliwy, gdy chodzi o rzeczywisty przyrost majątku. Ludzie, którzy się bogacą mogą od przybywającego im bogactwa płacić nawet znaczny procent na rzecz skarbu. Ale to musi być rzeczywisty przyrost majątku.

Prawo takie jednakże jest tylko możliwem w czasach normalnych, gdy waluta, wartość tak zwanego pieniądza, czyli środka obiegowego jest ustalona, ale nie w czasach takich, kiedy się nie wie, czy marka warta tyle co fenig przedwojenny, czy też tylko 5-tą, 10-tą lub dwudziestą część feniga.

Ołóż Polskie Stronnictwo Ludowe to wszystko zrozumiało — i robiło energiczne starania, aby ten podatek krzywdzący ludność włościańską i cały stan średni, został rzucony do rupieci. Za staraniem więc PSL, wniósł rząd odpowiedni projekt do Sejmu i dnia 21 września ustawa o podatku od przyrostu wartości została zniesiona. I na skutek tej uchwały sejmowej podatek od przyrostu wartości z dniem 20 października już nie jest pobierany.

—O—

Skutki zwycięstwa „Chłeny”.

Nieraz na wiecach słyszeliśmy jak to agitatorzy „Chłeny” krzyczeli na całe gardło, że jak „ósemka” zwycięży, to zaraz będzie w Polsce lepiej, będzie wszystko tańsze. O! „ósemka” zwyciężyła i co widzimy? Widzimy to że wszystko drożeje i to jeszcze więcej jak przed wyborami.

Już podwyższono spożywczy podatek od soli w województwie poznańskim i pomorskim do wysokości 5500 mk. za 100 kg. warzanki i do wysokości 8000 mk. za 100 kg. soli kamiennej. Należność kontrolna wynosi 200 mk. za 100 kg.

A więc będziemy mieli znowu droższą sól.

Następna sprawa, to podwyższenie taryfy kolejowej, co znowu pociągnie za sobą drożyznę innych artykułów.

Już daje się odczuwać gospodarka „Chłeny”. Poczekałmy co później będzie.

—O—

Wybory do Senatu.

Dzień 12 listopada minął. Wyniku wyborów do senatu jeszcze dokładnie nie znamy. Obliczenia są w toku. W każdym razie województwo poznańskie

zdaje się że nie dociągnęło, jakkolwiek zdobyliśmy przeszło 30 tysięcy głosów. Zato inne województwa, szczególnie w Małopolsce całej a i Kongresówce i na kresach P. S. L. odniosło walne zwycięstwo. W każdym razie, ilość posłów wraz z senatorami P. S. L. nie ulegnie zmianie, bo osiągnie liczby takiej, jaka była w zeszłym sejmie.

Warszawa, 14. 11. „Rzeczpospolita” zestawia wyniki wyborców do Senatu w 11 województwach na ogólną liczbę 16 i miasto Warszawę, które ma 70 mandatów na ogólną liczbę 88 mandatów. Na liście nr. 1 wypada 11 mandatów, na liście nr. 2 — 5 do 8 mandatów, na liście nr. 3 — 5 mandatów, na liście nr. 7 — 2 mandaty, na liście nr. 8 — 31 do 32 mandatów, lista nr. 16 — 7 do 10 mandatów, lista nr. 23 (siójński małopolscy) 4 mandaty.

Wybór swoich kandydatów w 3 województwach niezbędnych do uczestniczenia w rozdziale 18 mandatów z listy państwowej przeprowadziły dotychczas listy nr. 1, 2, 3 i 16, prócz listy nr. 8, której przypadnie około połowa mandatów z listy państwowej.

Województwo Tarnopolskie.

Tarnopol, 14. 11. Dotychczasowe wyniki głosowania do Senatu w województwie tarnopolskiem oprócz 16 gmin przedstawiają się w ten sposób, że z listy nr. 1 wyjdą prawdopodobnie 2 senatorowie, z listy nr. 8 — 2, nr. 23 — 1.

Jak głosowali Rusini?

Warszawa, 14. 11. Ze Lwowa donoszą, że we wschodnich powiatach Małopolski Rusini głosowali w ilości 50 proc. na jeden listę ruską i na 2 polskie (Nr. 1 i 2).

Przegląd polityczny Udział Polski w konferencji brukselskiej zapewniony.

Udział Polski w konferencji brukselskiej w sprawie rozrachunków z Niemcami już zapewniony. Termin konferencji nie jest jeszcze pewny, zostanie jednak wkrótce ustalony.

Polska pożyczka we Francji.

W ministerium skarbu przygotowuje się projekt pożyczki francuskiej. Pożyczka francuska byłaby gwarantowana dochodami państwowymi. Rokowania w tej sprawie z kapitalistami dały rezultat pomyślny. W sprawie tej udaje się w najbliższych dniach do Paryża specjalny delegat ministerstwa skarbu.

Polska zastąpi Rumunię na konferencji w Moskwie.

Konferencja rozbrojeniowa w Moskwie ostatecznie na 30 bm. doniosłym faktem jest zwrócenie się o zastępstwo do rządu polskiego przez rząd rumuński. Zaszczynny ten mandat ma tem większe znaczenie, że w ten sposób wszyscy sąsiedzi Rosji będą na konferencji reprezentowani. Co do wyjazdu Obolenskiego przedstawiciela Sowietów z Warszawy i przewidywanego wyjazdu Knolla przedstawiciela Polski z Moskwy nie należy przywiązywać znaczenia. Sprawa ta spowodowana została rzeczami czysto formalnej natury. Nieporozumienie to wywołane nie przez nas zostanie niewątpliwie wkrótce załatwione w drodze ogólnej, obowiązujących dyplomacji światła zasad i zwyczajów

Nie wejdzie do Sejmu.

Warszawa, 13. 11. Komunistą Królikowski, wybrany do sejmu z Warszawy, nie będzie mógł wykonywać mandatu poselskiego, gdyż jest oskarżony razem z 38 innymi komunistami o zbrodnię zdrady głównej. Wobec tego miejsce jego zajmie następny z kolei kandydat z listy komunistycznej: Warszawski, literat.

Kryzys gabinetowy w Niemczech

Przesilenie polityczne jakie nawiedziło Niemcy na tle bezskutecznych rokowań komisji odszkodowawczej w Berlinie spowodowało kanclerza Wirtha do ustępstw na rzecz najbardziej niezadowolonego stronnictwa: niemieckiej Partii Ludowej. Ustępstwa te mają za wyraźny cel uratowanie gabinetu. Jest przeto rzeczą możliwą, że sekretarzem stanu dla spraw zagranicznych zostanie Cuno, dyrektor okręgowego towarzystwa Hamburg America, mąż zaufania niemieckiej partii ludowej. Handlowo - przemysłowy komitet niemieckiej Partii Ludowej uchwalił szereg rezolucji, których główny punkt domaga się dosłownie: „odroczenia wszystkich zobowiązań do czasu powrotu wypłacalności Niemiec”. Jak z tego wynika hasłem niemieckiej „Volks-partei” jest: nie płacić zobowiązań!

Konferencja pokojowa w Lozannie.

W poniedziałek przybyła do Lozany delegacja turecka złożona z 38 osób. Na dworcu oczekiwał delegację przedstawiciel francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych, który zawiadomił przewodniczącego delegacji tureckiej, że konferencja zbierze się dopiero 20 listopada, oraz zaproponował mu udanie się delegacji do Paryża, aby wziąć udział w na radach wstępnych, jakie w tej sprawie odbędą się między Włochami, Francją i Anglią. Przewodniczący delegacji tureckiej oświadczył, iż uważa wizytę delegacji w Paryżu w obecnej chwili za bezcelową. Delegacja turecka pozostanie w Lozannie aż do chwili rozpoczęcia obrad. Do końca tygodnia zjeda do Lozany: delegacja grecka, francuska, włoska, angielska i rumuńska.

Rozruchy w Niemczech.

Komuniści spowodowali strajk mela lurgiczny w Kolonii i Duesseldorfie. Do szło do starć między strajkującymi a policją. Jak donoszą, jest wielu rannych, 30 osób zostało aresztowanych.

Wczorajszych zaburzeniach donoszą: Około godziny 7 wieczorem tłum demonstrantów przebiegał ulicę. Na ulicy Seweryna spaliwano wiele sklepów Grabiono przeważnie artykuły żywności i ubrania. Na ulicach leżały ociekające kłosa, miejscami kilkanaście centymetrów grubości. Szkody obliczają na setki milionów marek. Wiele osób było poranionych. Dokonano licznych aresztowań.

Wybory w Stanach Zjedn. Ameryki północnej.

Wybory, jakie odbyły się w Stanach Zjednoczonych kilka dni temu, zmieniły radykalnie oblicze tamtejszej Izby posłów. Będą w niej bowiem demokraci posiadali większość niewielką, wprawdzie, bo wynoszącą tylko 9 głosów, ale w każdym razie zyskują większość, podczas, gdy w Izbie poprzedniej mieli większość repu-

blikanie i to poważną, gdyż wynosiła ona 150 głosów.

Natomiast w składzie senatu przyniosły ostatnie wybory niewielkie zmiany. Jedynie jego większość republikańska pozostała zredukowana z 24 na 12 głosów.

Izba posłów składa się obecnie z 219 demokratów, 210 republikanów, 1 socjalisty i 1 niezależnego. Wybory poprzedziła niesłychanie gwałtowna kampania wyborcza. O jej wyniku rozstrzygnęły podobno głosy kobiet.

Stronnictwo demokratyczne triumfuje więc na całej linii i ma nadzieję, że nie dopuści do wyboru prezydenta Hardinga, gdyby ponownie kandydował. Obiegają nawet wieści, że Harding wcześniej ustąpi z prezydentury, wysuwając konsekwencje z ostatnich wyborów.

W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że jedną z przyczyn obecnej klęski republikanów jest sprawa prohibicji alkoholu, którą stawiają oni na pierwszym planie swego programu gospodarczego, a która zaczyna ciążyć Amerykanom i pociąga za sobą takie skutki pod względem zdrowotnym, że Amerykanie trują się przemycanym spirytusem najgorszego gatunku oraz morfiną, kokainą itp. używkami zamiast alkoholu.

Listy

Kromolice pow. Koźmiński. Chcę z Szan. Redakcją i czytelnikami podzielić się kilkoma spostrzeżeniami uczynionymi w okresie przedwyborczym. Dnia 15 pżadz odbyło się cały szereg wieców przedwyborczych P. S. L. w naszym powiecie. Gospodarze i gospodynie gromadzili się cętnie i licznie, co widząc Chjena popadła w szal agitacyjny. Dwa razy w tygodniu urzędowała wieca i jęła tak łalamucić lud, że tylko dzięki wytrwałości i wyrodozeniu pewnemu politycznemu powiat nasz nie dał się zbalamucić, choć mamy i wielu gospodarzy w naszej okolicy, którzy poszli jeszcze za ósemką. W naszej okolicy uwiłali się p. Żółtowski i p. Szafranski, jednak nie bardzo im się podobno powodziło, wszędzie dostali odprawę. Za nimi przyjechali mu jak p. Sikora z Krępy. Nic dziwnego że ten niedoszły poseł musiał z naszych okolic przedko umykać, bo na żaden zarzut postawiony mu nie umiał nic odpowiedzieć, raczej przyznał że włościanie swego interesu bronić muszą. Kiedy indziej agitatorzy chjeni przemawiali bardzo ostrożnie, nie czeplając nikogo, żadnej partii.

W ostatni tydzień zabrali się dzielnie bo roboty księża. Z pomocą sprawozdanych pań z rozmaitych okolic urządzali cały szereg wieców informacyjnych dla kobiet i przez nich chcieli trafić do mężów i zdobyć, jaknajwięcej głosów dla ósemki.

Jednak organizacja jest mocną w naszym powiecie o czem zaświadczyły wybory.

Go spodarz Marcin Nagler

Wiadomości zbliska i daleka.

Poznań, 15 listopada 1922.

W czwartek 16. Edwarda.

W piątek 17. Grzegorza.

— Giełda z dnia 14 listopada. Dolar amer. 16 000, Frank franc. 1000. Marka niem. 2.25 Funtury angielskie 71.600 Korona austr. 22.

— Niepodjęte miliony. Na stępujące wylosowane miliony nie zostały dotychczas podjęte: 9.188.747 i 1.357.851.

— Bezrobocie w Województwie łódzkim. Bezrobocie w okręgu włókienniczym objęło wszystkie fabryki w całym okręgu przemysłowym. Oprócz Łodzi strajkują Sosnowiec, Zawiercie, Częstochowa, Piotrków, Pabianice, Tomaszów Mazowiecki, Zduńska Wola, Konstantynów, Zgierz, Żyrardów i inne pomniejsze ośrodki. Ze strajku wyjęte są tylko Białystok i Bielsko Cieszyńskie ponieważ robotnicy otrzymują tam płacę według oddzielnych cenów ków.

— Dyrekcja Kolei Państwowych zwraca uwagę interesentów na art. 18 Przepisów przewozowych, obowiązujących na kolejach polskich w sprawie zleceń dodatkowych, a w szczególności na to, że prawo dawania zleceń przysługuje nadawcy tylko za pośrednictwem stacji nadawczej i okazaniem wtórnika list przewozowego, do którego powinny być wpisane zlecenia. Zgłaszanie zleceń dodatkowych w Dyrekcji kolejowej lub Urzędach należy stanowczo zaniechać, gdyż nie mogą być w żadnym wypadku uwzględniane.

— Opłata wywozowa od gęsi. W d. 11. b. m. Ministerstwo Skarbu i Min. Przemysłu i Handlu zarządziło pobieranie opłaty wywozowej od wywozu gęsi. Wysokość opłaty wynosi 60 proc. zysku wywozowego. Opłatę pobiera się od gęsi żywych i bitych, wywożonych w pierzach.

— Pertraktacje w rolnictwie. Według wszelkiego prawdopodobieństwa pertraktacje w sprawie zawarcia kontraktu ramowego w rolnictwie na nowy rok gospodarczy od 1. kwietnia r. 1923 do 1. kwietnia r. 1924, będą się toczyły nie jak dotychczas w Poznaniu lecz w Warszawie. Obecnie obie strony, to znaczy Zjednoczenie producentów rolnych oraz związki zawodowe robotników rolnych, są zajęte opracowaniem niezbędnych materiałów.

— Zgromadzenie Konsystorza 11. grudnia. W grudniu odbędzie się zgromadzenie konsystorza a mianowicie 11 grudnia tajne i 14. grudnia jawne. W czasie zgromadzenia papież zamianuje 6 nowych kardynałów, z których ma być jeden cudzoziemiec.

— Spolszczenie ulic w Katowicach. Nazwy ulic, dotąd wybitnie niemieckie a częściowo hakatystyczne, zostały obecnie nareszcie spolszczone.

Udekorowanie Wilsona. Konsul polski udekorował eksprezydenta Wilsona orderem Orła Białego. Wilson oświadczył, że uważa odznakę polską za najwyższy dla siebie honor, oraz że wciąż żywi dla Polski jak najlepsze i najszczerze życzenia.

— Zebrania komitetu wawelskiego. Na dorocznym zebraniu komitetu wawelskiego ustalono program prac restauracyjnych na Wawelu który jest bardzo rozległy. Postanowiono, iż parter 1 ptr. zamku obrócić zostanie na pewnego rodzaju muzeum, w którym mieścić się będą wszystkie pamiątki historyczne zamku, włącznie ze słynną kolekcją arasów. II ptr. przeznaczone będzie dla celów reprezentacyjnych i odrestaurowane podług wzorów współczesnych artystów.

— Zapotrzebowanie górników do kopalni we Francji przesłane na miesiąc listopad wynosi przeszło tysiąc górników. Zdaje się, że zapotrzebowanie w b. m. doszło punktu kulminacji.

nacynego prawdopodobnie wprzyszytych miesach znacznie osłabnie. Pewna część górników wjechać może razem z rodzinami, gdyż kopalnie francuskie zarezerwowały wolne mieszkania dla górników polskich.

— Tylko przedłużenie czasu pracy może uratować Niemcy. Związek przemysłowców niemieckich oświadczył się przeciw stabilizacji marki. Stinnes oświadczył, że nie sta bilizacja marki, lecz przedłużenie czasu pracy może uratować Niemcy.

Rozmaitości

— Krótkie nowiny ze świata. W nałdzienniku odhvi sie w Pradze zjazd biskunów czeskich. Postanowiono na nim ogłosić wnólnv list pasterski w sprawie stosunków między kościołem a państwem, zarazem z protestem przeciw wnólnemu używaniu kościołów i cmentarzy przez różne wyznania. Uchwalono także zaiać się gorliwej mi siami celem wzmocnienia chrześciaństwa wśród narodów słowiańskich. Zniesione przez państwo święta miała się nadal obchodzić jako święta kościelne. Niezamożne duchowieństwo otrzymywać będzie nomoc ze składek bogato uposażonych biskupstw, kapituł i probostw.

— Ile można urodzić dzieci w ciągu 10 miesięcy? Pani W. N. Yong z Clyde (stan Eexas) dała tycie trojaczkom d. 21 grudnia 1921 roku, a przed paru dniami porodziła bliźnięta, chłopca i dziewczętkę, czyli w ciągu dziesięciu miesięcy została matką pięciorga dzieci. Przedtem porodziła ona bliźnięta i pięciorga dzieci pojedyn czu, zatem jest matka dwanaściorga dzieci. Tak ona iak i jej mąż nie przekroczyli jeszcze 35 lat życia.

— Skutki trzesienia ziemi Havas podaje następujące szczegóły o trzesieniu ziemi w Chili. Podczas trzesienia ziemi morze wystąpiło z brzegów i zalalo cale wybrzeże na klm. w głąb kraju. Cały szereg miast portowych zniknal formalnie z powierzchni ziemi.

Składki

na cele organizacyjne.

Zebrane w Wielowsi pow. ostrowski: Ign. Kropowski 100, J. Kędzia 100, A. Ariol 100, R. Aniol 100, Fr. Piaskowski 100, J. Koziolek 100, Lgn. Jarosik I. 100, J. Koryciak 100, J. Zawicki 100, W. Potera 100, M. Smug 100, T. Aniol 100, J. Bodolski 100, P. Idczak 100, T. Sabatkowski 100, J. Rosik 100, J. Jarosik 100, A. Halupnik 100, J. Miś 100, Fr. Kubica 100, J. Mróz 100, P. Błaszczyk 100, J. Czubak 100, M. Marczyk 100, P. Strzelezyk 100, J. Grzelak 300, A. Malag 100, Fr. Olszewski 100, J. Urbaniak 100, P. Halupnik 100, A. Koziolek 100, T. Mikolajczyk 100, Sz. Majchrzak 100, I. Nysek 100, J. Nowak 100, Fr. Heika 100, T. Nowicki 100, J. Gier nalczyk 100, K. Skoczylas 100, J. Janeczak 100, J. Jarosik 100, J. Błaszczyk 100 — razem 4400 mk.

Zebrane w Kajewie, Cieślach i Wszotowie, pow. pleszewski: Fr. Kubasik 100, W. Kubasik 100, St. Szczepaniak 40, M. Wysocki 100, M. Michalski 200, Ign. Kaj daniak 100, J. Zdunek 50, Ign. Szymoniak 100, Ign. Zarnoski 20, J. Szustak 100, W. Jaskólski 160, J. Kajdaniak 100, A. Sa zafski 100, J. Marciniak 100, Fr. Pomie szński 200, Ign. Maruszewski 100, T. Sob zek 150, J. Kubasik 150, W. Cichy 100, W. Klapczyński 100, Ign. Razik 200, W. Blalawski 100, Fr. Haak 100, J. Hadrzyski 100.

Wyniki głosowania do Sejmu

Ciąg dalszy.

Powiat	1 P. S. L.	2 P. P. S.	7 N. P. R.	8 Ch. J. N.	14 Miesz- czanie	16. Mniej- szości Nar.
Bydgoszcz	48	389	7210	21898	184	6770
Bydgoszcz powiat	280	34	4687	9314	44	6077
Szubin	283	793	4859	7095	89	4954
Wyrzysk	414	5	7826	10497	134	6884
Żnin	329		44 8	8950	26	2454
Inowrocław	248	3422	8647	12591	653	4288
Strzelno	180	795	6613	7522	26	1027

ski 100, J. Matyjasik 100, J. Nowicki 50, T. Wołowicz 200, M. Szymoniak 60, M. Wołowicz 50, Mich. Wołowicz 50, Cz. Hadyński 100, A. Marcinkowski 20, Fr. Jadczyk 36, A. Maruszewski 100, M. Wołowicz II 160, Ign. Janeczak 180, J. Spychała 100, M. Matysiak 150, A. Raczynski 100, St. Adamski 150, A. Adamski 100, A. Garaszka 300 — razem 4456 mk.

Zarząd pow. w Grabonogu pow. gostyński 4000 mk.

Teatr Wielki

Sroda 15. 11. o g. 7½ w.: „Bal Maskowy“ opera Verdiego.

Piatek 17. 11. o g. 7½ w.: „Lakme“ o-pera Delibesa.

Sobota 18. 11. o g. 7½ w.: Koncert symfoniczny.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie zamawiań u p. Szrejbrovskiego Fredry 1.

Redaktor odpow.: Józef Jurek.
Drukarnia B. Milskiego.

Notowania giełdy zbożowej w Poznaniu.

z dnia 13. 11. 1922.

Płacono za 100 kp. w ładunkach wagonowych. mk.

Zboża		
Żyto	• •	27500—28500
Pszonica	• •	49000—51000
Jęczmień brow.	• •	30500—31500
Owies	• •	26000—27000
Maka żytnia 70 %	• •	42000—43500
Maka pszenna 65 %	• •	74000—77000
Osm żytnia	• •	—14000
Osm pszena	• •	—14000
Groch polny	• •	40000—41000
Groch jad.	• •	60000—65000
Ziemniaki fabr.	• •	—2400
Ziemniaki jad.	• •	—
Sioma żytnia użna	• •	—7500
Sioma żytnia pras.	• •	—9000
Siano luźne	• •	—7200
Siano prasowe	• •	—9000

Uspokojenie spokojne.

Targ rzeźni miejskiej w Poznaniu.

Dnia 16. 11. 1922,

apędzono: wołów 8, buchaj 57, jałowek i rów 129, cieląt 108, świni 325, prosiąt 290, owiec 120, kóz 45.

Płacono za 100 kg. żywej wagi:

Bydła rogatego	I. kl.	52000—54000 mk
	II. kl.	44000—46000 "
	III. kl.	20000—22000 "
Cieląt	I. kl.	80000—82000 "
	II. kl.	78000—
Świni	I. kl.	15000—157000 "
	II. kl.	146000—143000 "
	III. kl.	134000—136000 "
Owiec	I. kl.	58000—60000 "
	II. kl.	—

Prosięta za parę

Przebieg targu spokojny.

Administracja „Włoszianina“

poleca następujące wydawnictwa:

Program P. S. L. 40 mk.

O celach Polityki Ludowej. Wincenty Witos 20 mk.

Demokracja Narodowa a Gali-
cja Wschodnia, J. Kalina 200 mk.

Walna rozprawa z wsteczni-
kami, mowy posłów W. Wito-
sa i J. Dąbskiego w Sejmie
dn. 4. lipca 1922 r. 100 mk.

Dwie dusze. Napisał wicemar-
szalek Sejmu Jakób Bojko 200 mk.

O podziale ziemi i reformie
rolnej. Prof. dr. Bujak 100 mk.

Skąd się wzięli Ludowej. Napi-
sal M. Niepolomski 50 mk.

Polityka, miesięcznik pod re-
dakeją posła J. Dąbskiego 400 mk.

W rękach Twoich Twój los,
czyli: Jakie prawa przysługu-
ją wyborcom wedle ordynacji
wyborczej do Sejmu i Senatu.
W książce tej mamy wzmian-
kę o wszystkich stronniectwach
w Polsce, oraz tekst ordynacji
wyborczej do Sejmu i Senatu.
Znajdować powinna się w rękach
każdego ludowca 150 mk.

O samorządzie, A. Bogusław-
ski 200 mk.

Powyższe broszury wysyła się za
zaliczką lub uprzedniem nadesłaniem
należności. Na przesyłkę należy dola-
czyć do ceny książki jeszcze 10 mk.

Zarząd Banku włosziankiego upra-
sza wszystkie poszczególne koła, o na-
desłanie list członków udziałowców oraz
wpłacone udziały uskutecznić przed 19
listopadem. Udziałowców 19. b. m. w
niedziele uprasza po odbiór wycenionych
kart udziałowych w Sobalówce.

Za Zarząd Banku

Strugała.

Dla ciężko pracujących dla zepsutych, dla
oberwanych i dla cierpiących na rupturę są je-
dyną i niezawodną pomocą

Przepuklinowe bandaż.

Zamawiając bandaż, trzeba załączyć miarę nitak
w około przez biodra i opisać, z które strony
jak wiłkie i czy już może opadło w dół. Wie-
zatrudnienie, czy mężczyzna, kobieta lub dzie-
Cena za baniaż od 5 do 10 tysięcy mk
Wysyła pocztą za zaliczką.

Bandażysta M. L. Polaczek

Sambor Małopolska.